

KLASA: 611-05/23-10/06

URBROJ: 2170-1-34-04/1-23-1

Rijeka, 4. srpnja 2023. godine

Muzejski dokumentacijki centar

Ilica 44

10000 Zagreb

**PREDMET: IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU PROGRAMA MATIČNE DJELATNOSTI HRVATSKOGA
POVIJESNOG MUZEJA za 2023. godinutavi**

Narodni muzej Labin, 20.6.2023.

Nikša Mendeš, muzejski savjetnik, matičar za povijesne zbirke

Ivo Mileusić, viši kustos, matičar za tehničke zbirke

Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja Rijeka

Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja Rijeka obavlja poslove matičnosti kao matični muzej druge razine. Tijekom 2023. godine, u planu je obilazak muzeja na području Istarske županije, a dana 20. lipnja obavljani su poslovi matičnosti u Narodnom muzeju Labin. Narodni muzej Labin ne djeluje kao samostalna ustanova u kulturi nego je dio cjeline ustanove Pučko otvoreno učilište Labin. Pučko otvoreno učilište Labin upravlja organizacijskim jedinicama, Narodnim muzejom Labin, Gradskom galerijom Labin, kinoprikazivačkom djelatnošću, djelatnošću obrazovanja odraslih, te glazbeno-scenskom djelatnošću. Muzej je u sastavu Pučkog otvorenog učilišta od 1978. godine. Također Muzej koristi za povremene izložbe i prostor crkvice Uznesenja Marijina, te vodi brigu o sakralnim umjetninama, iako je crkva pod upravom Porečko-pulske biskupije, te muzej nema ingerenciju niti mogućnosti za ulaganje u sakralni objekt.

Prostor crkve zadnji put je obnavljan 1983.-1984. godine. Svrha dolaska u Narodni muzej Labin bila je upoznavanje s stručnom djelatnošću muzeja. U tom cilju planirano je bilo obići stalni postav muzeja, čuvaonice, te obratiti pozornost na dokumentaciju muzeja, primarnu i sekundarnu te se upoznati sa trenutnim stanjem zgrade muzeja s obzirom na probleme koji su nastali zadnjih nekoliko godina.

Pod stručnim nadzorom podrazumijevao se pregled knjiga inventara (rukopisnih i

PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA PRIMORJE-GORSKI KOTAR COUNTY

POMORSKI I POVIJESNI MUZEJ HRVATSKOG PRIMORJA RIJEKA MARITIME AND HISTORY MUSEUM OF THE CROATIAN LITTORAL RIJEKA

TRG RICCARDA ZANELLE 1, HR – 51000 RIJEKA, CROATIA, TEL.: +385 (0)51 213 578, 553 666, FAX: +385 (0)51 213 578

E – MAIL: UPRAVA@PPMHP.HR, URL: HTTP://WWW.PPMHP.HR

OIB: 06230677933 / IBAN: HR2224020061100109709 / BIC: ESBCHR22

elektroničkih zapisa) i svih drugih zakonom propisanih oblika vođenja dokumentacije o muzejskim predmetima kako bi se utvrdila kvaliteta (način) i kvantiteta (stupanj obrađenosti) te stanje muzejskih predmeta u spremištima i izložbenim prostorijama. Narodni muzej Labin koristi računalni program M++ za vođenje dokumentacije.

Po dolasku u Muzeja kustosica Olja Višković i ravnateljica Pučkog otvorenog učilišta Labin Renata Kiršić, ukratko su nas upoznale s poviješću muzeja, koji je osnovan 1960. godine, te organizacijskim sustavom koji djeluje unutar Pučkog otvorenog učilišta. Muzej još od stručnih djelatnika ima muzejskog tehničara, Milana Negovanovića i kustosicu Stephanie Peršić.

U razgovoru s stručnim osobljem doznali da muzeja danas sadrži oko 2000 predmeta inventiranih u dvije stare inventarne knjige, a ta je građa također upisana i u program M++. Muzej ima sljedeće osnovne zbirke: Arheološka zbirka koja se sastoji od oko 100 predmeta, i koji su većinom izloženi u lapidariju muzeja, (93 upisa u M++), Etnografska zbirka koja je najznačajnija i najveća po broju, sa 1142 predmeta, poljoprivrednih alata, ribarskih predmeta i predmeta kućne uporabe, Galerijska zbirka, sa oko 265 umjetničkih radova, Kulturno-povijesna zbirka, sa 123 predmeta upisana u M++, relativno nova rudarska zbirka, Zbirka Flacius, s 11 upisanih predmeta, zbirka arhivske građe, te zbirka radničkog pokreta i NOB-a.

Zbirke Narodnog muzeja Labin:

- Arheološka zbirka (93 upisa u M++):
Arheološka zbirka sastoji se od 100ak predmeta iz rimskog razdoblja, datiranih u 1. st. pr. Kr. – 1. st. poslije Kr., pronađenih na području Labina i Labinštine. Većinom su to kameni natpisi (nadgrobnji i žrtveni) i amfore, izloženi u lapidariju stalnog postava Narodnog muzeja Labin.
- Etnografska zbirka (1142 upisa u M++):
Brojčano najveća zbirka, sadrži predmete većinom podrijetlom iz ruralnih dijelova Labinštine, datiranih u 19. i 20. stoljeće. Prevladavaju alati korišteni u poljoprivrednim, stočarskim i ribarskim poslovima, kućni uporabni predmete te određeni broj komada narodnih nošnji.
- Galerijska zbirka (265 upisa u M++):
Galerijsku zbirku čine 265 umjetničkih radova, odnosno slika i skulptura. Autori radova su najvećim dijelom slikari i kipari podrijetlom iz Labina i Labinštine te Istre, a naročito članovi nekadašnjih Labinskih ateliera (Labinski likovni krug). Revizija Galerijske zbirke izvršena je 2018. godine.
- Kulturno – povijesna zbirka (123 upisa u M++):
U Kulturno – povijesnoj zbirci smješteni su predmeti korišteni u kućanstvima, kao namještaj (ormari, stolice, stolovi, kreveti), dekorativni kućanski predmeti (vaze, svijećnjaci) te osobni predmeti (odjeća, satovi, nakit).
- Rudarska zbirka (3 upisa u M++):

Rudarska zbirka sastoji se od predmeta upotrebljavanih u rudnicima Labinštine, a muzeju ih je doniralo poduzeće Istarski ugljenokopi Raša prilikom osnutka muzeja 1960. i u kasnijim godinama (1961. – 1964.) prilikom izrade rekonstrukcije rudnika u podrumu muzejske zgrade i formiranju Rudarske zbirke. Većina predmeta (strojevi, alat, vagoni, lokomotiva) izložena je u stalnom postavu u rekonstrukciji rudnika, a dio je pohranjen u čuvaonici (rudarske uniforme, lampe)

- Zbirka arhivskog gradiva (1 upis u M++):
Zbirka arhivskog gradiva sadrži arhivsko gradivo povijesnog značaja za Labinštinu (dokumenti iz razdoblja Drugog svjetskog rata, dokumentacija Istarskih ugljenokopa Raša) i muzejsku dokumentaciju predviđenu za trajno čuvanje.
- Zbirka Flacius (11 upisa u M++):
Zbirka Flacius, odnosno Zbirka Matije Vlačića Ilirika sadrži jedanaest originalnih knjiga autora Matije Vlačića Ilirika (većina otkupljenih).
- Zbirka radničkog pokreta i NOB-a (6 upisa u M++):
U Zbirci radničkog pokreta i NOB-a pohranjeni su predmeti datirani u razdoblje od Prvog svjetskog rata, zatim Labinske republike 1921. godine (zastava), Drugog svjetskog rata te poslijeratnih godina. Građu većinom čini oružje, partizanske uniforme i pribor, ordeni).
- Knjiga izlaska (211 upis u M++)
- Sekundarna dokumentacija vodi se u programu S++: Fototeka, Planoteka, Hemeroteka, Izložbe, Posebna događanja, Pedagoška djelatnost, Izdavačka djelatnost, Marketing i odnosi s javnošću, Dokumentacija o osnivanju i povijesti muzeja

Na podacima o sadržaju zbirki zahvaljujemo kolegici Olji Višković.

Nakon upoznavanja s dokumentacijom muzeja, kolegice su nas provele kroz prostore Muzeja te smo obišli stalni postav, koji obuhvaća tri kata palače. U prizemlju i na prvom katu proteže se povijesni prikaz razvoja Labina, od antičkih vremena do sredine 20. stoljeća, kao i etnografski predmeti koji svjedoče o životu na Labinštini tijekom 19 i 20. stoljeća, te manji prikaz povijesti ribarstva i pomorstva Labinštine. U dijelu postava na prvom katu prezentirano je razdoblje Drugog svjetskog rata, ali i zbivanja vezana uz Domovinski rat.

U podrumskom dijelu palače smještena je replika nekadašnjih labinskih rudnika ugljena, kroz koje se i danas rekonstruirao život i rad labinskih rudara u nekoliko proteklih stoljeća.

Na drugom katu je stalni postav građanske palače Labina, a planira se i dovršiti stalni postav iz ostavštine Giuseppine Martinuzzi, čija je zbirka kao donacija muzeju trenutno pohranjena u čuvaonicama.

Također, u prizemnom dijelu muzeja trenutno instalirana putem multimedijanog prikaza, postav povijesti rudnika Labinštine, tzv. „Inspiracija“ izložba ostvarena u sklopu europskog projekta.

Problemi u stalnom postavu i čuvaonicama Muzeja.:

- Trenutno čitava palača ima oštećenja zbog prokišnjanja, jer u slučaju većih kiša dolazi do prodora vode kroz krovšte u donje prostorije. Problemi su posebno izraženi na drugom katu, gdje se na stropovima vide oštećenja od vlage. Oštećenja su privremeno djelomično sanirana zahvaljujući angažmanu stručnog osoblja, ponajviše muzejskog tehničara i angažiranju vanjskih suradnika.
- Vlaga i statička nestabilnost podne konstrukcije u čuvaonici na prvom katu značajno otežavaju adekvatnu pohranu i čuvanje muzejske građe.

Dio konstrukcije tavana je zbog prokišnjanja propao, a podna konstrukcija čuvaonice na prvom katu je statički nestabilna. Zbog ugrožene statike sva muzejska građa je iz središta prostorije premještena u rubne dijelove prostora. Najvećim dijelom radi se o etnografskoj građi, arhivskoj dokumentaciji, ali i zbirci Martinuzzi. Prostor čuvaonice je dobro organiziran i iskorišten na najbolji mogući način, ali problem predstavljaju velike oscilacije vlage i temperature, što otežava adekvatnu pohranu muzejske građe od različitih materijala (keramika, drvo, metal, papir, staklo, tekstil), a u istom prostoru pohranjena je i muzejska knjižnica. S obzirom na spomenute probleme koji ugrožavaju prostor čuvaonice i same palače, potrebno pohvaliti muzejske djelatnike u njihovom naporu da na što bolji način zaštite muzejsku građu.

Muzej sukladno dostupnim financijskim sredstvima pribavlja potrebnu opremu i materijale za preventivnu zaštitu, poput metalnih arhivskih kutija i metalnih policama za pohranu muzejske građe i dokumentacije, a muzejski tehničar je u prostoru čuvaonice izgradio ormar s pomičnim policama na šinama, prikladan za pohranu slika i crteža, na kojem je dodatno krovšte za zaštitu od eventualnog prokišnjanja. Za zaštitu od utjecaja svjetlosti prozori palače su zaštićeni folijama, te su u čuvaonici dijelom zamračeni, ali su prozori dotrajali te ih je potrebno promijeniti. Radi daljnje zaštite građe preporuča se nabavka uređaja za ovlaživanje i odvlaživanje prostora.

Zaključno

Unatoč svim naporima i rješenjima koja poduzima stručno osoblje Muzeja, ukupni dojam je da prostor čuvaonice nije dovoljno adekvatan za pohranu građe, za što postoji više razloga. Narodni muzej Labin, iako ima nedovoljno stručnih djelatnika, u zadanim okolnostima uspješno rješava trenutne probleme održavanja zgrade, izložbenih postava i čuvaonica, no potrebna je puno veća

podrška lokalne samouprave u budućnosti, ali i od ostalih institucija na na nivou države, kako bi se otkloniti ili poboljšali uvjeti pohrane građe i održavala sama zgrada.

Dijelovi stalnog postava se zbog različitih manifestacija i programa u kojima muzej sudjeluje koriste za povremene izložbe, a muzejski djelatnici planiraju uređenje i proširenje novog stalnog postava kojim bi se na bolji način iskoristio prostor palače. Stoga se preporuča što skorije zapošljavanje stručnih djelatnika na upražnjena radna mjesta te otklanjanju navedenih problema, a također i regulirati status predmeta koji se neće upisivati u knjigu inventara, te koji nisu vlasništvo Muzeja.

Matičari:

Nikša Mendeš, muzejski savjetnik,
matičar za povijesne zbirke

Ivo Mileusnić, viši kustos,
matičar za tehničke zbirke

Dostaviti:

1. Naslovu
2. Pismohrana